

Aan

Stas JPS

Deadline: 22-11-2024

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)

Kamerbrief: Afronding onderzoek verkeersveiligheid
wielerkoersen

Datum Document

04-11-2024

Kenmerk

3996264-1074677-SB

Bijlage(n)

- Kamerbrief 'Afronding onderzoek verkeersveiligheid wielerwedstrijden'
- Praktijkonderzoek verkeersveiligheid inzet motorverkeersregelaars

1. Aanleiding

Sinds 2018 staat de wielerkalender onder druk door de beperkte beschikbaarheid van motoragenten. Er zijn veel stappen gezet om ervoor te zorgen dat wielerwedstrijden op de openbare weg doorgang kunnen vinden. De meest recente stap is de afronding van het onderzoek naar (gedeeltelijke) vervanging van politieagenten door burgermotorverkeersregelaars (hierna: MVR's) bij wielerwedstrijden op de openbare weg. Met deze Kamerbrief stuurt u het rapport aan de Kamer en daarbij lichten de minister van Justitie en Veiligheid, de minister van Infrastructuur en Waterstaat en u toe wat er met de aanbevelingen zal gebeuren. Voor de volledigheid zijn in deze brief ook de recente ontwikkelingen van de invloed van de NAVO-top op de beschikbaarheid van politieagenten bij wielerwedstrijden opgenomen.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoud van de bijgevoegde brief en het verzenden ervan aan de Kamer. De brief wordt getekend door de minister van Justitie en Veiligheid (JenV), de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en u.
- U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met het onderzoeken of en hoe de KNWU ondersteund kan worden bij het opstellen van een 'werkwijze inzet MVR's'.
- U wordt geadviseerd de Kamerbrief in dezelfde periode (binnen een week) te verzenden als de beantwoording van de Kamervragen over de politiecapaciteit voor de begeleiding van wielerwedstrijden (3978011-1073037-SB)¹.

3. Kernpunten

De belangrijkste conclusie is dat MVR's in staat worden geacht om de druk op de politiemotorrijders (PMR's) te verlichten, als voldaan wordt aan geadviseerde

¹ Omdat de brief wordt getekend door drie bewindspersonen (Min JenV, Min IenW en u) en de beantwoording van de Kamervragen wordt verzonden namens twee bewindspersonen (Min JenV en u), is er rekening mee gehouden dat de stukken mogelijk niet gelijktijdig verzonden worden.

voorwaarden (i t/m xii) zoals adequate opleiding, gebruik communicatiemiddelen en herkenbaarheid.

Daarnaast concludeert het onderzoek dat een gesloten parcours meer garantie op een veilige verkeerssituatie biedt dan een parcours dat niet gesloten is.

Acties naar aanleiding van aanbevelingen

- In het onderzoek wordt de aanbeveling gedaan om de inzet van MVR's te verankeren in een landelijke werkwijze. De KNWU gaat aan de slag met de beoogde landelijke werkwijze inzet burgermotorverkeersregelaars. Hierin worden de voorwaarden i t/m xi uit het onderzoek verwerkt.
- Het onderzoek bevat daarnaast de aanbeveling om duidelijkheid te scheppen over wettelijke vrijstellingen. Daar wordt in de brief specifiek op ingegaan. De minister van JenV en de minister van IenW hebben niet de intentie om wetgeving aan te passen. De bevoegdheid om rijdend aanwijzingen te geven blijft uitsluitend voor de politie. De minister van IenW ziet daarnaast geen reden om in wetgeving een grondslag vast te leggen waardoor deelnemers aan een wielervoer of begeleidende voertuigen zich niet hoeven te houden aan de verkeersregels. De huidige gedoogsituatie werkt voldoende.
- Tot slot beschrijft het onderzoek aanbeveling om de landelijke werkwijze te implementeren door middel van een groeiproces. Het inrichten van een groeiproces zal met de politie worden besproken, wanneer meer duidelijk is over de 'landelijke werkwijze inzet burgermotorverkeersregelaars'.

Daarnaast heeft de NAVO-top, die op 24 en 25 juni 2025 in Nederland wordt georganiseerd, als gevolg dat de politie geen toezeggingen wil doen voor begeleiding bij wielervedstrijden in de periode van 01-01-2025 tot 31-08-2025. Hierdoor moeten veel wielervoers in Nederland de manier waarop zij veiligheid waarborgen anders organiseren. Dit kan als gevolg hebben dat een groot aantal wielervoers niet of anders wordt verreden. U bent hier op 13 november mondeling over geïnformeerd.

Ook zorgt dit voor een versnelde behoefte aan een werkwijze voor de inzet van burgermotorverkeersregelaars. De KNWU gaat hiermee aan de slag en heeft de drie departementen om financiële steun gevraagd. Op dit moment onderzoeken de drie departementen of en op welke manier zij de KNWU kunnen ondersteunen.

Zie bijlage onderaan de nota voor uitgebreidere toelichting over de achtergrond van het onderwerp, toelichting op het onderzoek, vervolgstappen en de invloed van de NAVO-top op aanwezigheid politie bij wielervedstrijden.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Het mogelijk niet doorgaan van wielervedstrijden op de openbare weg heeft al geruime tijd de aandacht van de Kamer. Sinds de politie in 2019 bekend maakte haar inzet bij wielervedstrijden op de openbare weg te verminderen, zijn Kamervragen gesteld en daarnaast zijn de volgende moties ingediend:

- Motie Dijkstra, Von Martels, Schonis en Van Brenk²;
- Motie Alkaya, Heerema³;

² Kamerstukken II 2018/2019, 29 398, nr. 723.

³ Kamerstukken II 2020/2021, 29 398, nr. 951.

- Motie Van Dijk⁴;
- Motie Van Dijk⁵.

Op dit moment staat de motie Van Dijk nog open, die de regering verzoekt op korte termijn perspectief te bieden zodat wielerscoenen doorgang kunnen blijven vinden. Die wordt met deze brief afgedaan.⁶

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De media schrijft regelmatig over de gevolgen van de beperkt beschikbaarheid van politieagenten op de wielerkalender. De verwachting is dat de uitkomsten van het onderzoek en de reactie van de departementen ook de nodige media aandacht krijgt, bij bladen zoals 'Wielerscoenen'. Eventuele reacties vanuit de rijksoverheid worden interdepartementaal afgestemd en daarbij wordt DCo tijdig betrokken.

c. Financiële en personele gevolgen

Er zijn geen financiële en personele gevolgen naar aanleiding van deze brief.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De inhoud van de brief is afgestemd met de KNWU en de Politie.

De brief is gezamenlijk opgesteld door IenW, JenV en VWS. De brief wordt getekend door min IenW, min JenV en u.

Momenteel wordt de brief parallel afgestemd bij de drie departementen.

f. Gevolgen administratieve lasten

Er zijn geen administratieve lasten als gevolg van deze brief.

g. Toezeggingen

Er worden geen toezeggingen gedaan.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

⁴ Kamerstukken II 2022/2023, 30 234, nr. 346.

⁵ Kamerstukken II 2023/2024, 36 410 XVI, nr. 124.

⁶ Kamerstukken II 2022/2023, 30 234, nr. 346.

Bijlage – Aanvullende informatie

Achtergrondinformatie

Het besluit om een wielervedstrijd wel of niet door te laten gaan, ligt uiteindelijk bij de Burgemeester. De Burgemeester geeft een vergunning af met daarin de voorwaarden waaraan een wielervedstrijd moet voldoen om plaats te kunnen vinden. De politie adviseert samen met andere partijen de burgemeester.

Eén van de opties om de druk op de politie te verlichten is de inzet van MVR's. Zij hebben dan niet de bevoegdheid om rijdend aanwijzingen te geven, die de politie wel heeft. En er geldt een gedoogsituatie voor het overtreden van verkeersregels door MVR's tijdens wielervedstrijden. Ook is er niet vastgelegd aan welke opleidingseisen een burger moet voldoen. Daarom kunnen Burgemeesters terughoudend zijn bij het verlenen van een vergunning aan wielervoerders waarbij MVR's ter (gedeeltelijke) vervanging van de politie worden ingezet.

De instrumenten die VWS, JenV en IenW hebben om het risico voor het niet doorgaan van wedstrijden op de wielerkalender te verminderen zijn beperkt. Het besluit wordt uiteindelijk lokaal genomen. Het uitgevoerde onderzoek, dat ziet op (gedeeltelijke) vervanging van politie bij wielervedstrijden en een besluit over wetgeving en een landelijke werkwijze MVR's (op te stellen door de KNWU) zijn de laatste stappen van de rijksoverheid. De bal ligt daarna weer lokaal bij organisatoren in overleg met de vergunningverlener.

Het onderzoek

Antea Group heeft onderzocht of MVR's de begeleidingstaken, of een deel daarvan, op vergelijkbare wijze (zelfde beheersing van veiligheidsrisico's) kunnen overnemen van PMR's. Daarvoor twee kansrijke scenario's getoetst die zijn opgesteld door een werkgroep met daarin onder andere organisatoren van wielervedstrijden, lokale politie, de Politieacademie en verenigingen van MVR's.

De belangrijkste conclusie is dat MVR's in staat worden geacht om de druk op de PMR's te verlichten, als voldaan wordt aan geadviseerde voorwaarden zoals adequate opleiding, gebruik communicatiemiddelen en herkenbaarheid.

Het onderzoek concludeert daarnaast ook dat een gesloten parcours, waarbij gebruik wordt gemaakt van statische verkeersregelaars meer garantie biedt tot een veilige verkeerssituatie, dan een parcours dat niet gesloten is.

Vervolgstappen

Wetgeving

De bevoegdheid om rijdend aanwijzingen te geven blijft uitsluitend voor de politie. De minister van JenV en de minister van IenW hebben niet de intentie om wetgeving aan te passen, ook niet als het gaat om het afwijken van verkeersregels door MVR's.

Landelijke werkwijze inzet MVR's

Met een landelijke werkwijze inzet MVR wil de KNWU omschrijven in welke vorm MVR's ingezet moeten worden, aan welke eisen zij moeten voldoen en welke competenties zij nodig hebben. De KNWU neemt het voortouw bij het opstellen van een werkwijze.

NAVO-top

Op 5 november 2024 heeft de politie met de KNWU gesproken over de invloed van de NAVO-top op de beschikbaarheid van de politie voor de begeleiding van wielervedstrijden. De NAVO-top vraagt veel capaciteit van de politie. De politie kan daardoor geen toezeggingen doen over de begeleiding bij wielervedstrijden in de periode van 01-01-2025 tot 31-08-2025.

Dit kan als gevolg hebben dat een groot aantal wielervedstrijden niet of anders wordt verreden.

De KNWU zet daarom in op het versneld opstellen van de landelijke werkwijze inzet MVR's. JenV en VWS zoeken naar mogelijkheden om deze versnelling te ondersteunen.